

СТАНОВИЩЕ

Съгласно Заповед №Р-109-264/23.06.2022 г. на Ректора на МУ-Варна
от проф. д-р Димитричка Д. Близнакова, дм

Относно: конкурс за доцент на д-р Красимира Иванова Колева

Д-р Красимира Иванова Колева е родена на 17.06.1966 г. в с. Ветрино, обл. Варна. Завършва V-та гимназия „Димитър Полянов“. Завършва медицина през 1999 г.

Професионално развитие:

Специализира детски болести, с успешно положен изпит през 2009 г. След специализация по детска гастроентерология успешно полага изпит през 2016 г. От 2018 г е асистент, специалност детска гастроентерология и детски болести към Катедра по педиатрия – МУ Варна.

Академично развитие:

От 2019 до 2021 г. самостоятелен докторант към Катедра по педиатрия, специалност „Детска гастроентерология“. Защитава дисертация на тема: „Някои съвременни диагностични аспекти на възпалителните чревни заболявания при деца и юноши“.

Наукометрични показатели:

Автореферат: дисертация

Монографии: 1 бр. с общ обем 145 стр.

Статии: 37 бр. с общ обем 112 стр.

Участия в научни форуми и изследователски проекти:

Оценка нивата на експресия на подбрани микро РНК, като потенциални биомаркери при деца и юноши с възпалително-чревни заболявания.

Членува в професионални организации: БПА; Българско дружество по генетика; Българско национално сдружение по детска гастроентерология; ECCO; ESPGAN.

Владее: български език, английски език и руски език

Основните направления, в които работи д-р Колева са:

- **Диагностика и лечение на възпалителните чревни заболявания при деца и юноши**
- **Диагностика и лечение на стомашно-чревните заболявания при деца и юноши**
- **Диагностика и лечение на чернодробните заболявания при деца и юноши**

Приноси с връзани с основните направления на научните трудове:

Диагностика и лечение на възпалителните чревни заболявания при деца и юноши.

Предоставеният научен труд: „Новости в лечението на улцерозния колит и болестта на Крон в детско-юношеската възраст“ разглежда един от важните и актуални проблеми в областта на детската гастроентерология. Разгледаните проблеми на улцерозния колит и болестта на Крон са изключително актуални предвид нарастващата им честота, както в световен мащаб, така и в нашата страна. През последните години се постигна значителен напредък по отношение на диагностиката и лечението на тези хронични заболявания. В труда е обобщена литературата и дългогодишния опит на д-р Колева и гастроентеролозите от Втора детска клиника. Трудът се състои от:

Първа глава: застъпена е социалната епидимиология на улцерозния колит и болестта на Крон.

Втора глава: основен акцент е отделен на съвременната диагностика на възпалителните чревни заболявания:

- лабораторна диагностика
- образна диагностика
- микро РНК при болестта на Крон и улцерозния колит в детско-юношеска възраст

- чревен микробиом при болестта на Крон и улцерозния колит в детско-юношеска възраст

Трета глава: специално внимание е отделено на индивидуалното качество на живот на децата и юношите с болестта на Крон и улцерозния колит.

Четвърта глава: съдържа съвременно лечение на болестта на Крон и улцерозния колит в детско-юношеска възраст: хранене, медикаментозно и хирургично лечение

Петта глава: икономически анализи на гореизброените заболявания

Шеста глава: споделен е опита при лечението на болестта на Крон и улцерозния колит в детско-юношеска възраст.

Представеният научен труд е съвременно и актуално практическо ръководство за детските гастроентеролози, педиатрите, детските хирурзи, специалистите по образна диагностика и ОПЛ. Изброени са стъпките при диагностициране на улцерозния колит и болестта на Крон в детска възраст включващи съответни възпалителни маркери за поставяне на окончателна диагноза основаваща се на ключовите ендоскопски, хистологични и рентгенови находки. Препоръчва се изследване на цитокини: интерлевкин 15, тумор-некротизиращ фактор алфа и интерферон гама, като е установена значителна експресия на интерлевкин 15 в чревния епител при болни с чревно заболяване потвърдена и имунохистологично. Установено е, че CRP корелира положително при болестта на Крон. Проследени са серумни концентрации на хепсидин, серумно желязо, феритин, като се установяват статистически значими по-високи концентрации на хепсидина при болестта на Крон и отрицателна корелационна зависимост между фекалния калпротектин и хепсидин при улцерозен колит. Интерес представлява проследяването на калция и фосфора при деца с възпалителни чревни заболявания, като се проследяват метаболитите на Вит. Д и установява хипокалциемия в голям процент от случаите. Изследвани са концентрациите на два нови маркера на възпаление и на повишена пропускливост на червата: зонолин във фецес и в серум и протеинсвързващ чревните мастни киселини в серума. Установява се повишаване на концентрацията на фекалния зонолин и фекалния калпротектин. Нов потенциален маркер за възпалителни чревни заболявания е кателицидин, като се наблюдава отрицателна корелационна зависимост между него и фекалния калпротектин. Установява се още и статистическо значимо увеличение на концентрациите на фекалния лактоферин при болни, преживели обостряне на състоянието. Потенциално клинично значение има и прокалцитонина при деца с възпалително-чревни заболявания. Установена е и висока чувствителност на антинеутрофилните цитоплазмени антитела.

Образната диагностика е водеща в диагностиката на възпалителните чревни заболявания: абдоминална ехография и хидромагнитно резонансно изобразяване. Разработената магнитнорезонансна ентерография играе решаваща роля при оценка на тежестта, локализацията, разпространението и усложненията на възпалително-чревните заболявания при деца. Болестта на Крон е основно показание за провеждане на безжична капсулна ендоскопия.

От изключително важно значение за диагностика са микро РНК при заболяване на улцерозния колит и болестта на Крон. Те представляват клас от ендеогенни, малки некодиращи РНК, които регулират генната експресия действайки на мястото на взаимодействието между околната среда и унаследяемите молекулярни и клетъчни фенотипове. Представляват биомаркери на гореизброените заболявания.

Важен е и чревния микробиом при улцерозния колит и болестта на Крон. Неговото нарушение се свързва с дисбиозата. Той е с развитието, поддържането и съхраняването на различни болестни, чревни и извънчревни състояния.

Разгледани са и основните медикаментозни средства блокиращи възпалението при болните с възпалително-чревни заболявания: 5-аминосалицилати, кортикостероиди, имunosупресори и биологични препарати. Обърнато е внимание на храненето, като се препоръчва диета богата на плодове и зеленчуци с ниско съдържание на Омега 6 полиненаситени мастни киселини. Анализирана е необходимостта от хирургично лечение в случаите с усложнение.

Разработен е оригинален алгоритъм за диагностика на възпалителните чревни заболявания в детска и юношеска възраст.

Диагностика и лечение на стомашно-чревните заболявания при деца и юноши

Разглеждат се няколко нозологични единици протичащи с хронична диария в детската възраст: целиакия, муковисцидоза, лактазен дефицит, синдром на дразнимо черво и възпалителни чревни заболявания. Обсъждат се различни причини и заболявания предизвикващи гадене и повръщане в детска възраст. Дискутират се особености на хранителната алергия в детска възраст, като се представя клиничната картина на еозинофилния езофагит, гастрит, гастроентерит, atopичен дерматит,

алергичния проктоколит и контактния дерматит.

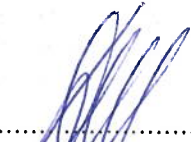
Диагностика и лечение на чернодробните заболявания при деца и юноши

През последните години се увеличиха децата с метаболитен синдром. На неалкохолната мастна чернодробна болест са посветени няколко статии. Коментира се патогенезата на мастната дегенерация на черния дроб, както и нейната връзка с обструктивната сънна апнея. За първи път в България се анализира ролята на микро РНК, на серологичните тестове и еластографията за диагнозата на неалкохолната мастна чернодробна болест.

Заключение: Анализирайки представените наукометрични показатели на д-р Красимира Иванова Колева и запознавайки се в детайли с представеният научен труд „Новости в лечението на улцерозния колит и болестта на Крон в детско-юношеската възраст“ считам, че кандидатът е изключително добро подготвен и запознат с проблемите на разглежданата патология в детската възраст. Компетентно с вещина е направен обзорът, обработени резултатите и коректно проведено обсъждането, така че четейки оставаме с впечатление за информативност, рутинна и изключително добър практически опит и можем да цитираме една от известните мисли на Фулър: „Теорията е съкровище, ключът към което е добрата клинична практика“.

Предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „Доцент“ по научна специалност „Педиатрия“ на д-р Красимира Иванова Колева, дм.

04.08.2022 г.

.....

Проф. д-р Д. Близнакова, дм